

Najgłośniej o Bogu i o Kościele. Duchowni na YouTube

Celem tego raportu nie do końca jest przedstawienie najpopularniejszych duchownych na YouTube. Mamy inne, bardziej zasadnicze pytanie: kogo ludzie wierzący słuchają i czego szukają. A ściślej mówiąc: kto najskuteczniej (co nie oznacza: najlepiej) opowiada o Kościele.

Metoda

Przyjęta metoda jest wynikiem pewnego kompromisu, z uwagi na różne możliwości określania popularności danego duchownego i różne formy obecności na YouTube, a także dostępne dane. Czasem są to codzienne relacje, czasem cotygodniowe, czasem rzadsze. Z tego powodu zdecydowaliśmy się brać pod uwagę - w każdym miesiącu - film, który cieszył się największą popularnością.

Wzięcie pod uwagę najpopularniejszych filmów z danego miesiąca najlepiej odzwierciedla zjawisko gromadzenia się internautów wokół osoby, którą chcą wysłuchać, bez względu na to, czy filmy pojawiają się często, czy rzadko, czy duchowny prowadzi swój kanał na YouTube z solidną liczbą subskrybentów, czy jego filmy umieszczają różne kanały - a nazwisko wciąż przyciąga. Sumowanie oglądalności wszystkich filmów awansowałoby tych, którzy codziennie zamieszczają materiały albo prowadzą transmisje. Średnia oglądalności wszystkich filmików promowałaby tych z kolei, którzy produkcji mają dość mało, acz o wysokiej oglądalności. Z jednej strony pokazywałaby wypracowaną grupę odbiorców (lepiej niż np. liczba subskrybentów), ale tylko w przypadku znanych kanałów, jednak my badaliśmy wszystkie kanały, na których umieszczano analizowane filmy duchownych, a zdarzało się, że niektóre miały nikłą oglądalność. Średnia wszystkich filmów nie do końca pokazywałaby też dynamiczne zmiany, jakie się dokonywały miesiąc po miesiącu.

Przeanalizowaliśmy ostatni rok - od listopada 2019 do października 2020.

Dodajmy jeszcze jedno zastrzeżenie, które warto zilustrować przykładem. Kiedy pierwszą turę badań przeprowadzaliśmy w maju, filmik ks. Sawielewicza opublikowany w styczniu miał ok. 330 tys. wyświetleń. Pół roku później osiąga już 1,2 miliony wyświetleń - to wynik m.in. wzrastającego zainteresowania tym duchownym w ostatnich miesiącach. To oznacza, co zrozumiałe dla pokolenia internetowego, że ponad milionowy wynik styczniowej publikacji nie znaczy, że taką oglądalność film zanotował w styczniu.

Zastrzegamy, że mogliśmy nie ująć wszystkich księży obecnych na YouTube, jak również - co zrozumiałe - dane, które podajemy, w dniu lektury tekstu mogą już być nieaktualne.

Dziesiątka z największą widownią

Oto dziesiątka duchownych, których w okresie ostatniego roku Polacy najczęściej słuchali na YouTube. To: o. Adam Szustak, ks. Dominik Chmielewski, ks. Teodor Sawielewicz, ks. Jakub Bartczak, ks. Piotr Pawlukiewicz, abp Piotr Paweł Lenga, ks. Piotr Glas, ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski, o. Remigiusz Reclaw, o. Augustyn Pelanowski.

Dwunastka z największą widownią

2020	Kanał YouTube	Średnia odstón naj- popularniej- szych produkcji	Liczba subskrypcji kanału	Odstóny w październi- ku (najpopular- niejsza produkcja)
1. o. Adam Szustak	Langusta na palmie	499 572	727 000	1 726 816
2. ks. Dominik Chmielewski*	Kecharitomene	426 476	74 900	170 218
3. ks. Teodor Sawielewicz	Teobańkologia	417 663	209 000	298 229
4. ks. Jakub Bartczak	ks. Jakub Bartczak	280 555	134 000	83 561
5. ks. Piotr Pawlukiewicz	brak	191 912		135 480
6. abp Jan Paweł Lenga*	abp Jan Paweł Lenga	116 655	17 400	133 096
7. ks. Piotr Glas	brak	116 145		176 414
8. ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski	brak	102 809		63 404
9. ks. Remigiusz Reclaw	Mocni w Duchu	91 771	191 000	159 654
10. o. Augustyn Pelanowski	brak	88 654		69 339
11. ks. Piotr Natanek	D.O.M.	79 345	35 000	110 037
12. ks. Robert Skrzypczak	brak	74 232		28 183

*najpopularniejsze filmiki pochodzą z innych kanałów YouTube

catolico.pl

Najchętniej Polacy słuchają **o. Adama Szustaka**. Dominikanin swój przekaz kieruje przede wszystkim do młodych osób, także tych niekoniecznie związanych z Kościołem. Dominują u niego filmy o charakterze katechetycznym, pojawiają się też komentarze do Słowa Bożego i odpowiedzi na pytania internautów, a od pewnego czasu także modlitwa. Na jego kanale filmy pojawiają się nawet kilka razy w ciągu dnia - obecnie codziennie publikowany jest odczytywany przez zakonnikarza rozdział z Pisma Świętego, zakończony pytaniami do refleksji (o. Szustak zaprosił swoich słuchaczy do przeczytania z nim w ciągu trzech lat całego Pisma Świętego), obecnie prowadzi też "Pompejanek na żywo", gdzie każdego wieczora modli się z widzami. Inne treści również pojawiają się z dużą regularnością - nadawane prawie codziennie "Wstawki" czy - już z mniejszą regularnością, ale również częste - odcinki "Niecodziennego vloga" lub "Historii potłuczonych". O. Adam Szustak, choć obecny na YouTube od lat, ostatnio stał się przedmiotem krytyki z powodu niektórych treści na swoim vlogu. W badanym okresie rekordową oglądalność - 1,7 miliona wyświetleń w 3 tygodnie od premiery - osiągnął film "Co myślę o wyroku Trybunału Konstytucyjnego", w którym w mocnych słowach odniósł się także do obecnej sytuacji w Kościele. Wróćmy do tego jeszcze w Raporcie.

Analiza miesiąc po miesiącu pokazuje, że o. Szustak osiągał najlepszą oglądalność cztery razy. W listopadzie, grudniu i styczniu oraz w sierpniu więcej internautów zgromadziło się wokół kazań salezjanina, **ks. Dominika Chmielewskiego**. W grudniu jeden tylko filmik duchownego zobaczyło ponad pół miliona osób. Listopadowe i grudniowe filmiki z wysoką oglądalnością dotyczyły głównie tematu skuteczności modlitwy. Najwyższy wynik w historii - ponad 814 tys. wyświetleń - uzyskał film pod tytułem "Nieprawdopodobnie skuteczna modlitwa", opublikowany w styczniu 2020 roku. W swoich konferencjach ks. Chmielewski często odwołuje się do objawień maryjnych, porusza wątki apokaliptyczne i zachęca do podjęcia pokuty, jest też propagatorem modlitwy różańcowej. Głośno zrobiło się o nim latem, kiedy w wygłoszonym kazaniu mówił, że Covid to "bardzo podejrzana pandemia strachu" i jest to narzędzie szatana do zniszczenia Eucharystii. Wśród jego wypowiedzi pojawiają się też wątki dotyczące grzechu pokoleniowego (które Kościół odrzuca) a także stwierdzenie, że

choroby dziedziczne, niepłodność, skłonność do poronień to możliwe symptomy przekleństwa. Ks. Chmielewski prowadzi kanał "Kecharitomene", który gromadzi ponad 74 tysiące subskrybentów, ale jest również częstym gościem na różnych innych kanałach. Na kanale Kecharitomene obecnie trwa codzienna nowenna pompejańska, inne treści też publikowane są z dużą regularnością.

Kolejny w zestawieniu - **ks. Teodor Sawielewicz** prowadzi własny kanał na YouTube. To kapłan archidiecezji wrocławskiej, niegdyś stypendysta Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia. Działalność internetową prowadzi już od jakiegoś czasu, ale zainteresowanie proponowanymi przez niego treściami wyraźnie wzrosło w ostatnich miesiącach. Jego czerwcowe produkcje dały mu w tym miesiącu pozycję lidera, a przy okazji z wielokrotności oglądalność wcześniej opublikowanych produkcji. Ks. Sawielewicz na kanale "Teobańkologia" prowadzi Q&A, modlitwę różańcową i modlitwy wstawiennicze, a wprowadzane przez siebie treści często ilustruje puszczaniem baniek mydlanych (stąd nazwa kanału). Ogromną popularność przyniosła mu, współprowadzona ze wspomnianym wyżej ks. Chmielewskim, Nowenna Pompejańska - nagrania prowadzonej przez nich modlitwy różańcowej przekraczają 900 tys. wyświetleń. Oddzielną kategorię i niezależne źródło zainteresowania dla kanału stanowią piosenki - covery znanych utworów wykonywane przez członków zespołu Teobańkologii, podczas których kapłan prowadzi modlitwę wstawienniczą. Treści na kanale pojawiają się codziennie.

Na czwartym miejscu uplasował się **ks. Jakub Bartczak** - popularny w środowisku muzycznym raper, który na swoim kanale publikuje głównie swoje teledyski. Najpopularniejszy w ciągu ostatniego roku film - jego wykonanie popularnego wiosną wyzwania Hot16Challenge2 - zgromadził ponad 2,3 miliona widzów (to rekord naszego zestawienia), drugi w kolejności film "Lubię być księdzem" zbliża się do 600 tys. wyświetleń. Ks. Bartczak w przeciwieństwie do poprzedników publikuje jednak o wiele rzadziej - w ciągu 7 lat istnienia konta pojawiły się na nim 64 filmy, podczas gdy na istniejącej 3 lata "Teobańkologii" jest ich już prawie dziesięciokrotnie więcej.

Prawdziwą niespodzianką jest piąte miejsce **ks. Piotra Pawlukiewicza**, zmarłego w marcu fenomenalnego warszawskiego rekolekcjonisty. Mimo śmierci, ks. Pawlukiewicz nadal "głosi": Polacy nadal odtwarzają jego nauki, a twórcy kanałów YouTube nadal przypominają jego dawne zarejestrowane kazania. Mamy świadomość, że jego śmierć zwiększyła - w sposób trudny do oszacowania - oglądalność wszystkich filmów z jego udziałem, jednak nie na tyle, by kwestionować wysokie miejsce w rankingu, które utrzymuje się stabilnie w poszczególnych miesiącach. W badaniach nie uwzględniono bardzo wysokiej oglądalności pogrzebu rekolekcjonisty, który odbył się w warunkach pandemii przy udziale zaledwie paru osób. Transmitowaną na kilku kanałach mszę św. pogrzebową oglądało kilkaset tysięcy osób, nie wliczając tych, którzy oglądali uroczystość w telewizji.

Kolejne miejsca pokazują, że Polacy chętnie słuchają tych, którzy krytykują hierarchię Kościoła, a nawet papieża Franciszka. Należy do nich **abp Jan Paweł Lenga** (6 miejsce), abp senior Karagandy, obecnie mieszkający w Licheniu. Od kilku miesięcy prowadzi swój kanał, na którym materiały pojawiają się kilka razy w miesiącu (obecnie jest ich w sumie 24), ale rozmowy z nim pojawiają się w różnych miejscach portalu - wysoką popularnością cieszą się wywiady z jego udziałem publikowane przez jedną z telewizji internetowych. Abp Lenga przyznał, że nie uznaje Franciszka za prawowicie wybranego papieża i nie wymienia jego imienia podczas Mszy świętej. Po tym, jak Konferencja Episkopatu Polski zdystansowała się do jego poglądów, oświadczając, że nie należy do tego grona (był biskupem Konferencji Kazachstanu), a biskup wrocławski, w której to diecezji abp Lenga rezyduje, zakazał mu spotkań publicznych, oglądalność wywiadów z jego udziałem jeszcze bardziej wzrosła. W jego wypowiedziach przewija się wątek krytyki biskupów ("chłosta Boża czeka na biskupów i Bergoglio"), zarzuty protestantyzacji Kościoła i niegodności obecnej liturgii mszy świętej,

pojawiają się też wątki antysemickie i związane z masonerią jako “wirusem w Kościele”. W kontekście pandemii twierdził, że pandemia jest sztucznie wywołana, a “szczepienia nie są potrzebne, bo Pan Bóg dał człowiekowi odporność na wszystkie wirusy i bakterie”.

Siódme miejsce to **ks. Piotr Glas**, duszpasterz działający poza granicami Polski. Nazywany jest egzorcystą i taką tematykę podejmuje w swoich filmach i publikacjach książkowych. Dominują u niego ostrzeżenia przed zagładą, Maryję przedstawia jako jedyny ratunek dla świata, mówi dużo o kryzysie w Kościele, konieczności pokuty, nadchodzących dniach ciemności. W swoich filmach powoływał się często na nieuznane objawienia ks. Gobbiego. Najpopularniejszym w badanym okresie było nagranie “Kryzys w Kościele #1 | Fałszywi i prawdziwi prorocy. Jak ich rozpoznać??”. Ponieważ nie prowadzi własnego kanału, a jego nagrania udostępniane są w różnych miejscach, trudno określić regularność ich publikowania. Zdarza się, że ks. Glas rejestruje bardzo wysoką oglądalność w krótkim czasie - dwa długie filmy - wywiady z kapłanem (jeden trwający 45 minut, drugi - 1,15 h) opublikowane 14 i 15 listopada tego roku w ciągu kilku dni zgromadziły po ponad 90 tys. odbiorców.

Ósmą pozycję zajmuje **ks. Tadeusz-Isakowicz Zaleski**. W tym wypadku obecność w internecie jest pochodną obecności w mass-mediach i częstego zapraszania krakowskiego księdza do mediów zarówno mainstreamowych, jak i obecnych w internecie telewizji internetowych. Wzrost w ostatnich miesiącach jest oczywiście spowodowany tym, że wywiady z jego udziałem, w których wskazuje na zaniedbania Kościoła związane z pedofilią, cieszą się ostatnio sporym zainteresowaniem

Dziewiąte miejsce zajmuje **o. Remigiusz Reclaw SJ**, duszpasterz łódzkiej wspólnoty charyzmatycznej Mocni w Duchu. Wysoką oglądalność przyniosły mu filmy, w których bardzo zdecydowanie komentuje wydarzenia związane ze strajkiem kobiet, ale już wcześniej jego nagrania były chętnie oglądane i komentowane. Preferowaną przez niego formą jest Q&A, czyli odpowiadanie na pytania internautów. Swoje nagrania publikuje na kanale Mocni w Duchu. Ksiądz Reclaw wszedł do pierwszej dziesiątki dzięki wysokiemu wynikowi z października. Zdecydowanie zdystansował się wtedy wobec przetaczającego się w Polsce strajku kobiet - bardzo mocno podkreślał, że katolik nie ma prawa uczestniczyć w strajku, przypominając zdanie Kościoła na temat aborcji. Zainteresowanie wokół jego osoby w ostatnich miesiącach spowodowało wzrost oglądalności filmików z poprzednich miesięcy.

Dziesiąte miejsce w zestawieniu to **o. Augustyn Pelanowski**, wydany kilka miesięcy temu z zakonu paulinów i suspendowany ze względu na głoszone poglądy i brak posłuszeństwa. O. Augustyn również mocno krytykuje Kościół hierarchiczny, papieża Franciszka nazywając antychrystem i Judaszem i ostrzegając przed spiskami w Kościele. Najwyższą oglądalność uzyskał w ostatnim roku film “Boisz się zarazy? Jesteś niewierzący” - przy czym w przypadku tego kaznodziei ważne jest, żeby zauważyć, że internauci publikują na różnych kanałach wycinki jego rekolekcji czy homilii z poprzednich lat, opatrując je własnymi komentarzami, odnoszącymi się do obecnej sytuacji. Podobnie, jak w przypadku ks. Glasa, ze względu na fakt, że fragmenty - często archiwalnych - nagrań pojawiają się na różnych kanałach, trudno określić regularność ich publikowania.

Inni popularni kaznodzieje

Warto przyrzeć się kilku księżom, którzy nie zmieścili się w pierwszej dziesiątce, jednak ich filmy gromadzą liczne grono odbiorców i w badanym okresie miały rekordowe wyniki oglądalności. A te wyniki też sporo mówią.

Jedenasty w rankingu jest również suspendowany **ks. Piotr Natanek**. Jego zamieszczane regularnie kazania od lat mają swoich stałych odbiorców. W kazaniach krytykuje Kościół hierarchiczny, nazywając go “instytucjonalnym trupem”, ostrzega

przed “godziną ciemności” i działaniem masonerii w Kościele, Sobór Watykański II określa mianem “bestialskiego”. Wpłata również treści polityczne, mówi o gospodarce, ekonomii, twierdzi, że papież Franciszek zamierza powołać nową religię: nowy humanizm. Jak pokazuje przeprowadzona przez nas analiza, zamieszczane z dużą regularnością kazania gromadzą wokół niego co najmniej kilkudziesięciotysięczną liczbę stałych słuchaczy.

Ciekawy przypadek dotyczy **ks. Grzegorza Bliźniaka**, który w marcu zanotował wybijający się wynik 451 tysięcy wyświetleń - tylu odbiorców zgromadził film poświęcony objawieniom maryjnym w Trevignano Romano, które zwiastują czas apokalipsy, zawierają przestrogi przed fałszem płynącym z Watykanu. O Trevignano Romano zrobiło się głośno na początku pandemii, ponieważ w jednym z rzekomych objawień Maryja miała zachęcać do zaopatrzenia się w konserwy i wodę pitną, a we wrześniu 2019 roku przestrzegała przed wirusem pochodzącym z Chin, co dla wielu było zapowiedzią pandemii. Ks. Bliźniak jest w stałym kontakcie z “Widzącą” i w swoich nagraniach komentował treść - jak je nazwał - spełniających się na naszych oczach objawień. To, co przykuwa uwagę, to fakt, że o ile w maju film zgromadził 451 tysięcy wyświetleń, to obecnie jest ich zaledwie ok 20 tys więcej - po ogromnym boomie zainteresowanie tematem zupełnie wygasło.

Wyniki analizy miesiąc po miesiącu

Listopad	Grudzień	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
Chmielewski	Chmielewski	Sawielewicz	Bartczak	Sawielewicz	Szustak
Szustak	Szustak	Chmielewski	Szustak	Bliźniak	Sawielewicz
Pawlukiewicz	Reclaw	Pawlukiewicz	Chmielewski	Szustak	Pawlukiewicz
Sawielewicz	Glas	Szustak	Sawielewicz	Chmielewski	Natanek
Reclaw	Pawlukiewicz	Lenga	Pawlukiewicz	Pawlukiewicz	Piotrowski
Pelanowski	Lenga	Reclaw	Lenga	Reclaw	Pelanowski
Glas	Skrzypczak	Glas	Isakowicz	Lenga	Lenga
Lenga	Pelanowski	Natanek	Glas	Glas	Głównyryński
Ryś	Bliźniak	Isakowicz	Reclaw	Pelanowski	Chmielewski
Natanek	Ryś	Pelanowski	Pelanowski	Ryś	Isakowicz

Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik
Bartczak	Chmielewski	Szustak	Chmielewski	Szustak	Szustak
Chmielewski	Sawielewicz	Skrzypczak	Szustak	Bartczak	Sawielewicz
Sawielewicz	Isakowicz	Chmielewski	Isakowicz	Chmielewski	Chmielewski
Szustak	Pawlukiewicz	Isakowicz	Pawlukiewicz	Sawielewicz	Glas
Skrzypczak	Pelanowski	Pawlukiewicz	Nowak	Isakowicz	Reclaw
Pawlukiewicz	Szustak	Nowak	Glas	Glas	Pawlukiewicz
Glas	Glas	Lenga	Głównyryński	Pelanowski	Lenga
Natanek	Natanek	Sawielewicz	Pelanowski	Pawlukiewicz	Natanek
Głównyryński	Lenga	Natanek	Sawielewicz	Nowak	Głównyryński
Lenga	Głównyryński	Ryś	Natanek	Lenga	Nowak

catolico.pl

Na krótko zaistniał w zestawieniu również **ks. Mieczysław Piotrowski**. Od lat na kanale "Miłujcie się" prowadzi formę konferencji, które można nazwać "Cuda i Boże interwencje", ale wiosenne tygodnie podczas pandemii przyniosły rekordowy wzrost oglądalności, głównie za sprawą filmiku "Największy cud XXI wieku. Tsunami omija bazylikę". Drugi film z kwietnia również cieszący się wysoką oglądalnością to "Niezwyczajny cud. Ciało św. Bernadety nie ulega rozkładowi od 1879 r.". Obydwa filmy zgromadziły ponad 220 tysięcy widzów.

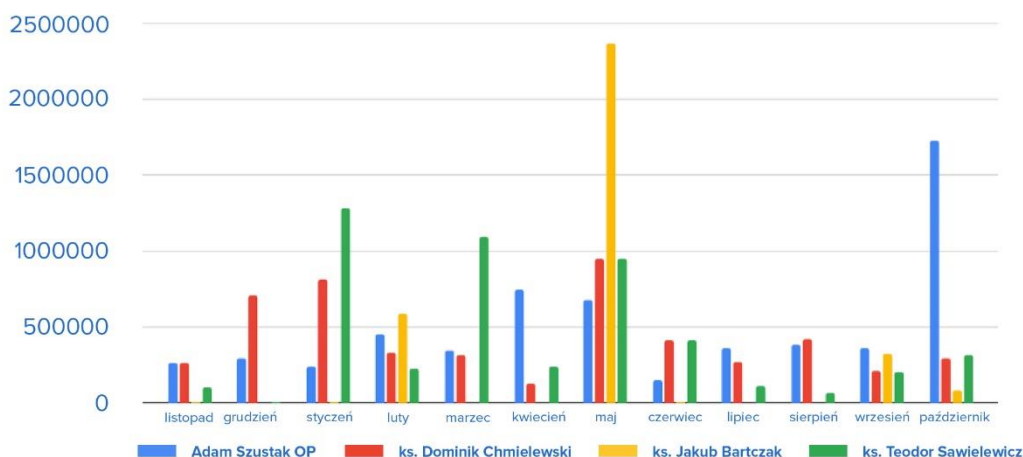
Warto również zauważyć obecność w przestrzeni wirtualnej **ks. Rafała Głowczyńskiego**, salwatorianina, który prowadzi kanał "Ksiądz z osiedla" i kieruje swój przekaz do młodych. Komentuje bieżące wydarzenia (strajki kobiet, sprawa kard. Dziwisza, filmy braci Sekielskich), nagrał też rekolekcje, które zatytułował "Jaka to woda", dość regularnie przygotowuje komentarze do Ewangelii. Największą oglądalność osiągnęły dwa filmy "Spowiedź księdza", w których odpowiada na bardzo osobiste pytania internautów. Ks. Głowczyński pojawił się na YouTube stosunkowo niedawno - jego pierwszy film opublikowany został w kwietniu 2020 roku. I choć nie zmieścił się do pierwszej dziesiątki całego roku, to jego nagrania w ostatnich miesiącach często przekraczają 90 tysięcy wyświetleń.

Obecny w pierwszej dziesiątce najpopularniejszych na YouTube księży abp Jan Paweł Lenga i wywiady z nim zamieszczane w sieci przez jedną z prawicowych telewizji internetowych cieszą się większą oglądalnością, niż homilie **trzynastego** w zestawieniu **abp. Grzegorza Rysia**. Abp Ryś to dopiero pierwszy z hierarchów Kościoła w Polsce (abp Lenga nie należy do grona Episkopatu Polski), bardzo popularny zwłaszcza wśród młodych arcybiskup metropolita łódzki. Nie prowadzi kanału. Jego nagrywane bądź transmitowane rekolekcje, konferencje i homilie zamieszczają różne kanały, przede wszystkim oficjalny kanał Archidiecezji Łódzkiej. W pierwszej połowie badanego okresu zajmował stabilne 8 miejsce.

W zestawieniach pierwszych dziesiątek z poszczególnych miesięcy pojawiają się też takie nazwiska jak ks. Robert Skrzypczak czy o. Tomasz Nowak OP - ten ostatni zakonnik od kilku miesięcy tworzy cykl filmów "Mocno stronniczy" z o. Adamem Szustakiem, więc można podejrzewać, że jego popularność wzrosła dzięki współpracy z najbardziej znanym internetowym kaznodzieją.

Bywa, że wyjątkowo wysoki wynik któregoś z kaznodziejów uwarunkowany jest faktem, że jego wypowiedź staje się wiralem. Tak było dwukrotnie w wypadku ks. Natanka. Najwyższy wynik - ponad 3 mln. wyświetleń - ma fragment kazania zatytułowany "Szokujące kazanie ks. Natanka", w którym mówi, że kolorowe paznokcie, słuchanie muzyki techno, zakładanie ciemnych ubrań czy tatuaże u młodych ludzi świadczą o szatańskim zniewoleniu. Natomiast najwyższy wynik października - 110 tys. wyświetleń - jest zdecydowanie wyższy od wyników poprzednich miesięcy. Taką oglądalność uzyskało kazanie z 24.10 - taką samą datę nosi krótki, krążący po sieci film, w którym ks. Natanek, ubrany w zbroję i żołnierski hełm, zarządza przygotowania pustelni do obrony przed wrogiem, barwnie opowiadając o strzelających na odległość mili działach i dbaniu o zwierzęta, które zapewnią wyżywienie obłożonym obrońcom, a swoją wypowiedź kończy ostrzeżeniem, że posiadane przez jego świętą szable są naostrzone. Prawdopodobnie osoby oglądające 1,5 minutowe nagranie szukały dłuższego fragmentu wypowiedzi, co znacząco podniosło liczbę wyświetleń tego nagrania (przy czym wspomniany fragment nie pochodzi z kazania dostępnego na YouTube, ale z filmu osadzonego bezpośrednio na stronie telewizji internetowej ks. Natanka).

Oglądalność czterech najpopularniejszych duchownych na YT w ciągu ostatnich 12 miesięcy

catolico.pl

Jakie tematy przyciągają?

Analizując tematy podejmowane przez duchownych możemy dojść do wniosku, że treści przez nich prezentowane tworzą pewnego rodzaju portfolio kilku tematów, czyli treści najchętniej oglądanych przez osoby wierzące. Mówiąc przewrotnie, ranking pozwala łatwo zorientować się, które tematy podjąć, aby szybko zyskać popularność w internecie - ergo wśród osób poszukujących tematyki religijnej. Aczkolwiek nie należy z tego wnioskować, iż duszpasterze świadomie podejmują "klikalne" tematy - przeciwnie, trzeba przyznać, że wszyscy szczerze wierzą w to, co mówią.

Ale naiwnością byłoby twierdzić, że wszystkie tematy podejmowane przez duchownych na YouTube są zgodne z oficjalną nauką Kościoła czy też są czystym propagowaniem katechezy przy pomocy nowoczesnych narzędzi. Jednak wyniki zaskakują. Duża część tematów - a zwłaszcza poglądów w ich ramach wypowiedzianych - jest co najmniej dyskusyjna, jeśli nie kontrowersyjna czy wręcz sprzeczna z nauczaniem Kościoła, a czasem ze zdrowym rozsądkiem.

1. Modlitwa

Odpowiedź na pytanie, co najbardziej przyciąga na YouTube, dla wielu być może niespodziewana: to modlitwa. O. Adam Szustak swój rekordowy wynik zanotował w 2016 roku. Była to po prostu październikowa modlitwa różańcowa, transmitowana przez internet, która podczas wiosennego badania miała ponad 6 milionów wyświetleń. Dziś jest to już 7,8 miliona, co pokazuje, że jest to treść ciągle chętnie oglądana. Inne nagrania modlitwy różańcowej mają odpowiednio 7,2 i 6,7 miliona wyświetleń, a Koronka do Bożego Miłosierdzia z kwietnia 2017 roku ma 4,6 miliona odtworzeń. Tym samym gdyby utworzyć pierwszą piątkę najczęściej

oglądanych video publikowanych przez kapłanów, cztery miejsca zajmą nagrania modlitwy (na czwartej pozycji uplasowałby się ks. Jakub Bartczak z hiphopowym nagraniem). Najwyższą oglądalność mają transmisje modlitwy różańcowej, do której mogą dołączyć internauci. Po tę formułę sięgnęło wielu duszpasterzy podczas pandemii. Treści modlitewne dominują na kanale ks. Teodora Sawielewicza, ale modlitwę prowadzi i abp Lenga, i o. Szustak. Ogromną oglądalnością cieszyła się majowa Nowenna Pompejańska. Doszło wtedy do ciekawego sojuszu, gdyż była ona prowadzona wspólnie przez ks. Sawielewicza i ks. Chmielewskiego - filmy z odmawianym przez nich różańcem rejestrowały ponad milion wyświetleń. To właśnie modlitwa w maju przyczyniła się do rekordowych wyników oglądalności tych i wielu innych YouTuberów.

2. Muzyka

W pierwszej czwórce najpopularniejszych “duszpasterskich” produkcji w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy aż dwie to propozycje muzyczne. Rapujący ksiądz Bartczak ewangelizuje przez muzykę - po prostu zamieszcza piosenki i videoklipy. Na jego kanale sporadycznie tylko pojawiają się inne formy youtubowe, charakterystyczne dla pozostałych duszpasterzy. Muzyka przyciąga również na kanał youtubowy ks. Sawielewicza. To, co w ostatnich miesiącach najbardziej podniosło jego popularność to - niezależnie od transmisji modlitw różańcowych w maju - utwory muzyczne.

Najpopularniejsze filmy ks. Sawielewicza z ostatnich 12 miesięcy

	Liczba wyświetleń	Data opublikowania
1. “Jego miłość”. Piosenka + modlitwa wstawiennicza	1 278 880	22 stycznia
2. “Jezua Yeszua”. Piosenka + modlitwa wstawiennicza	1 090 432	11 marca
3. Różaniec (Sawielewicz + Chmielewski)	948 500	16 maja
4. Różaniec (Sawielewicz + Chmielewski)	886 739	15 maja
5. Różaniec (Sawielewicz + Chmielewski)	775 838	15 maja
6. Różaniec (Sawielewicz + Chmielewski)	581 331	21 maja
7. “Ty tylko mnie poprowadź” Piosenka	435 334	30 maja

catolico.pl

3. Krytyka Kościoła

A raczej: wielka krytyka Kościoła. Chodzi głównie o treści wypowiedziane przez abp. Lengę i ks. Natankę. Jest to krytyka z pozycji - mówiąc uproszczeniu - skrajnie prawicowej, uderzenie w papieża Franciszka i biskupów, oskarżenie o zerwanie z tradycją, liberalizm, związki z masonerią i brak wierności tradycyjnemu nauczaniu. W ten temat wpisuje się również o. Pelanowski.

Ks. Natanek twierdzi, że instytucjonalny Kościół to “trup”, o papieżu czy prymasie mówi per “pastorzy”, Sobór Watykański II określa jako “bestialski”. “Nie ma Kościoła Katolickiego – jest wyższy komitet do spraw ludzkiego braterstwa” - mówił na nagraniu zarejestrowanym podczas czerwcowej manifestacji dowodzonych przez niego Rycerzy Chrystusa Króla w Warszawie.

Pelanowski porównuje papieża Franciszka do Judasza, który rzucił się do stóp szatanowi, gdy papież rozmawiał z przywódcami państw na temat pokoju na Bliskim Wschodzie i na początku spotkania ucałował stopy sudańskim przywódcom. Często nazywa go wprost antychrystem. Twierdzi, że w Kościele toczy się „wojna hybrydowa”, a „Soros pociąga za sznurki w Kościele”. Abp Lenga mówi o papieżu per „Bergoglio”, zarzuca, że Kościół poddał się protestantyzacji i opanował go „masoński wirus”. Wszyscy krytykują biskupów, często wymieniając konkretnych z nazwiska.

O tym, jak mocno konflikt z Kościołem instytucjonalnym wpływa na oglądalność kaznodziejów, mówi sytuacja ks. Pawła Murzińskiego. Ten kapłan archidiecezji białostockiej zasłynął przed kilku laty fragmentem homilii, w którym twierdził, że kobieta w spodniach jest obrzydliwością w oczach Boga. Nie prowadzi swojego kanału - na kilku profilach związanych ze środowiskiem tradycji katolickiej publikowane są jego homilie i wywiady z nim, w których mocno podkreśla zbliżającą się apokalipsę, mówi o „fałszywym Kościele”, „czasie zwiedzenia”, rozwijającym się „nowym porządkiem świata”, papieża określa mianem „fałszywego proroka”. Abp Lengę nazywa Rejtanem, „jedynym, który nie boi się mówić prawdy i jedynym kontynuatorem słów prymasa Wyszyńskiego ‘non possumus’”. 2 października 2020 roku Kuria Metropolitalna Białostocka poinformowała, że ksiądz Paweł Murziński ma zakaz głoszenia Słowa Bożego, spowiadania i wykonywania innych funkcji. Publikowane od tego czasu filmy cechuje wysoka oglądalność (opublikowana 6 listopada rozmowa zgromadziła już ponad 68 tysięcy widzów).

Krytyka Kościoła - aczkolwiek wypowiedziana z przeciwnej do omawianych teraz pozycji - wywindowała również październikowy filmik o. Adama Szustaka, który osiągnął 1,7 milionów wyświetleń. Wróćmy do tego za chwilę.

4. „Apokaliptyka”

Wielką popularnością cieszą się treści głoszone przez księży Chmielewskiego, Pelanowskiego, Glasa, Bliźniaka - łączy je właśnie głoszenie czasów ostatecznych. „Na naszych oczach spełniają się ostrzeżenia, przychodzi bolesne oczyszczenie przez wojnę, trzęsienie ziemi i choroby” - to przekaz ks. Bliźniaka. W przypadku ks. Pelanowskiego, w czasie pandemii przypominane są jego słowa z 2007 r., że kiedyś będą puste kościoły. Pandemia podniosła oglądalność „apokaliptycznych” wątków. Apokaliptyka łączy się z krytyką Kościoła: trwa walka o Kościół - głosi ks. Glas, nadchodzą dla niego dni ciemności. Katastroficzne wątki często idą w parze ze swego rodzaju ekskluzywizmem: wskazywaniem jedynej słusznej drogi ratunku dla ludzkości (często pojawiają się nawiązania do swoiście rozumianej pobożności Maryjnej).

Apokaliptyka nie jest oczywiście niczym sprzecznym z nauczaniem Kościoła. Chodzi o ostatnią księgę Biblii, Apokalipsę św. Jana, która w sposób misteryjny mówi o czasach ostatecznych. Przekroczeniem granic interpretacyjnych może być jednak stanowcze utożsamianie Apokalipsy z konkretnymi wydarzeniami bądź korzystanie z dodatkowych „apokaliptycznych” przekazów, jak nieuznawane objawienia Matki Bożej czy inne wizje.

5. Objawienia

Nie jest jasne, czy to apokaliptyka, czy raczej objawienia maryjne uplasowały ks. Bliźniaka na drugim miejscu w marcu - sam ten fakt pokazuje, jak ta tematyka przyciąga internetową widownię. Mariologia jest obecna specyficznie, mało ma wspólnego z tradycyjną pobożnością ludową - chodzi głównie o nieuznawane przez Kościół objawienia maryjne, rzadziej na słowa Pana Jezusa, przekazywane przez wizjonerów. Księża ostrzegają, że Kościół powinien wziąć pod uwagę zawarte w nich wskazania i zapowiedzi Maryi, a tego nie robi. Powołują się często na objawienia wizjonerów i udowadniają ich prawdziwość oraz

wiarygodność. Ks. Chmielewski mówi, że “Maryja objawia się obecnie ciągle, na całym świecie”. Ks. Grzegorz Bliźniak popularyzuje w Polsce objawienia z Trevigano Romano, ks. Natanek powołuje się na różne objawienia prywatne, podobnie ks. Glas - na objawienia ks. Gobbiego. Żadne z tych objawień nie zyskały aprobaty Kościoła (np. zdaniem Kongregacji Nauki Wiary przesłania ks. Gobbiego nie mają charakteru nadprzyrodzonych objawień, ale są jego prywatnymi medytacjami, a działalność założonego przez niego Kapłańskiego Ruchu Maryjnego została w Polsce zakazana dekretem prymasa J. Glempa z 1984).

6. Egzorcyzmy

To kolejny temat przyciągający odbiorców. Na świadectwa z egzorcyzmów powołują się ks. Chmielewski i ks. Glas - to, co mówi w nich szatan, jest traktowane jako element budowania obrazu świata. Filmik tego ostatniego, co szatan mówi na egzorcyzmach, zgromadził przez 5 lat od publikacji 1,8 mln odbiorców.

Egzorcyzmy to nie mit, lecz rzeczywistość Kościoła, jednak przed popularyzowaniem tej tematyki przestrzegają sami egzorcyci. Należy w tym miejscu wspomnieć o wskazaniach Episkopatu Polski: “Zakazane jest zatem udostępnianie przebiegu egzorcyzmu środowiskom społecznego przekazu, a nawet opowiadanie o przebiegu egzorcyzmu” (EiMB 19). Duchowni w swoich konferencjach często nie stosują się do obowiązującej tajemnicy - jednocześnie temat budzi zainteresowanie odbiorców.

7. Teorie spiskowe

Ten element treści duszpasterskich też bywa obecny w analizowanych treściach. Autorzy swobodnie łączą treści ewangeliczne i pochodzące z nauczania Kościoła ze współczesnymi wydarzeniami. W kwietniu wysoką oglądalnością cieszył się wywiad z abp. Lengą zatytułowany przez twórców “Masoński wirus w Kościele i radość Zmartwychwstania” (153 tys wyświetleń, kanał “W realu 24”). Teorie spiskowe wyraźne są też w wypowiedziach ks. Natanka i ks. Pelanowskiego. Ks. Dominik Chmielewski również mówi o przygotowaniu masonerii do powstania rządu światowego, który ma wprowadzić “jedną, światową religię”. To charakterystyczne, że część duchownych “nie wierzy” - jak to mówią - w pandemię, widząc w tym pewien międzynarodowy spisek - powtarzają często niesprawdzone informacje, np. że lekarze otrzymują pieniądze za wpisanie w akt zgonu COVID 19 jako przyczynę śmierci. To coś więcej niż tylko krytyka Kościoła za poddanie się obostrzeniom sanitarnym oraz rekomendowanie udzielania Komunii św. do ust.

8. “Charyzmatycy”

Najwyżej w naszym zestawieniu spośród charyzmatyków jest ks. Sawielewicz. Na jego kanale dominuje modlitwa i uwielbienie, nie nauki. Charyzmatykiem jest też abp Ryś, związany z nurtem nowej ewangelizacji i ruchem ekumenicznym. Jego nauki przepojone są podstawą biblijną, znany z bezpośredniości, internetowym hitem stały się opowiedane przy okazji spotkań anegdoty, choć spotkała go za nie również krytyka.

9. Polityka

Do ostatniego miesiąca wydawało się, że najpopularniejsi księża na YouTube nie podejmują tematów politycznych i społecznych wpływających z agendy politycznej. Trudno bowiem zaliczyć do sfery polityki dwa odrębne podejścia księży do tematu pandemii czy Komunii na rękę - to niewątpliwie temat wewnątrzkościelny. Jednak październikowy strajk kobiet wywołał często skrajne i przeciwne reakcje części księży. Powrócimy jeszcze do tego wątku.

10. Po prostu Pawlukiewicz

Po prostu nauka Kościoła - w ten sposób można określić przypominane na YouTube nauki ks. Piotra Pawlukiewicza. Sam nie był aktywny w mediach społecznościowych, bo jego działalność miała swoje apogeum zanim pojawił się internet. Mówił rzeczy trudne - a nie kontrowersyjne - wynikające wprost z nauki Kościoła. Mówił prostym językiem, przyciągając słuchaczy bez stosowania charakterystycznych dla współczesnych duszpasterzy-YouTuberów technik.

Relatywnie mniejszą popularnością (brak ich w zestawieniu, ale są obecne w 2-3 dziesiątkę) cieszą się takie tematy, jak medytacje biblijne, komentarze Słowa Bożego czy np. prezentacja katechizmu lub innych treści teologicznych - w zasadzie jeśli chodzi o czołówkę dominują one głównie w filmach abp. Grzegorza Rysia. Bywają one elementami obecnymi w produkcjach księży z pierwszej dziesiątki, choć nie znajdują się w polu głównego zainteresowania. Co ciekawe, pomimo rosnącej popularności ruchów związanych ze środowiskiem tradycji katolickiej, księża z tego nurtu nie są zbyt popularni na YouTube.

Zestawy tematyczne

Rzecz jasna, tematy przenikają się w prezentowanych filmach. Powołujący się na prywatne objawienia często jednocześnie podejmują tematykę egzorcyzmów, prorocत्व i głoszą "czas oczyszczenia", apokalipsę, okraszając nauki jednocześnie teoriami spiskowymi i tzw. "niewiarą w pandemię". Po drugiej stronie stoją "charyzmatycy" oraz o. Adam Szustak. Zdarza się również, że pierwsi krytykują np. charyzmatyków, a reprezentanci drugiej grupy polemizują z pierwszymi. Poza schematem i zasięgiem polemik pozostaje ks. Piotr Pawlukiewicz oraz rapujący ks. Bartczak.

Najpopularniejsze filmy ks. Chmielewskiego z ostatnich 12 miesięcy

	Liczba wyświetleń	Data opublikowania
1. Różaniec (Sawielewicz + Chmielewski)	948 500	16 maja
2. Różaniec (Sawielewicz + Chmielewski)	886 739	15 maja
3. "Nieprawdopodobnie skuteczna modlitwa"	815 357	17 stycznia
4. Różaniec (Sawielewicz + Chmielewski)	775 838	15 maja
5. "Świadectwo, które mną wstrząsnęło"	707 324	13 grudnia
6. Różaniec (Sawielewicz + Chmielewski)	581 331	21 maja
7. "Grzechy, które przynoszą przekleństwo"	420 490	2 sierpnia

catolico.pl

Równocześnie temat pandemii wystrzył przeciwstawienie tych dwóch grup. Wielu księży stale krytykujących hierarchię, ostro krytykowało biskupów za zamknięcie kościołów (w rzeczywistości było to podporządkowanie się zaleceniom administracji rządowej i wydana dyspensa dotycząca uczestnictwa w niedzielnej Mszy św.) oraz rekomendację przyjmowania Komunii św. na rękę zamiast do ust. Ks. Natanek poszedł najdalej,

mówiąc, że szatan użył rąk biskupów do pozamykania kościołów. Ks. Grzegorz Bliźniak orzekł, że nikt nie zarazi się w kościele, będąc w stanie łaski uświęcającej. Z tego powodu ostrzegał przed przyjmowaniem Komunii św. na rękę, podobnie jak abp Lenga, czy inni, ostatnio popularni, choć poza pierwszą dziesiątką, jak ks. Stanisław Koczwara.

Tymczasem ks. Sawielewicz i o. Reclaw w czasie pandemii nawoływali do szanowania ograniczeń wprowadzanych dla bezpieczeństwa, a abp Ryś jako metropolita łódzki wprowadził w życie wszelkie obostrzenia i uaktywnił wiele możliwości duszpasterskich zgodnych z obostrzeniami w czasie pandemii, jak np. transmisje porannych Mszy św. z kaplicy swego domu arcybiskupiego czy indywidualne udzielanie bierzmowania. Warto podkreślić: choć w sprawie pandemii stojący na przeciwnych stanowiskach, ks. Sawielewicz i Chmielewski razem poprowadzili majową modlitwę różańcową.

Pewną polaryzację poglądów wywołał również strajk kobiet. Nie chodzi rzecz jasna o sam brak poparcia dla aborcji (tu wszyscy kapłani są jednomyślni), raczej o kwestię dialogu z protestującymi, wśród których jest wielu katolików, jak i krytyki stanu Kościoła oraz kwestii sojuszu tronu z ołtarzem. Najdalej poszedł o. Adam Szustak. Październikowy rekord zawdzięcza swojemu filmikowi, który trafił nawet na pierwsze strony portali informacyjnych za sprawą jego stwierdzenia "Ja też nienawidzę takiego Kościoła". Podpisał też list "zwykłych księży", którego autorzy postulują odseparowanie się Kościoła od polityki, choć w marcu sam publicznie zadeklarował poparcie dla Szymona Hołowni w wyborach prezydenckich. Za tamtą deklarację przeprosił, podobnie jak wycofał swój podpis z listu zwykłych księży (choć nie doprowadził do usunięcia swojego nazwiska ze strony Więzi, która opublikowała wspomniany list). Jednak zmieniające się deklaracje o. Szustaka najwyraźniej przynoszą efekt medialny - te odcinki vloga cieszą się ogromną oglądalnością. Jeszcze inną sprzeczność wykazali internauci po filmie "Co myślę o wyroku trybunału i sytuacji w Polsce", konfrontując go z marcową wypowiedzią, w której - wbrew temu co oświadczył później - powiedział, że w przypadku możliwości uchwalenia ustawy sam pójdzie pod Sejm z wyrazami poparcia.

Jak widać, kontrowersyjne wypowiedzi budzą dodatkowo wzrost zainteresowania. Po tym, jak o. Szustak w lutym opowiedział się publicznie za kandydaturą Szymona Hołowni na prezydenta Polski, musiał odnieść się do kwestii aborcji, która w wypowiedziach kandydata nie była jasna. O. Szustak wytłumaczył swoje stanowisko w tej sprawie, w świetle nauki Kościoła. To z kolei spotkało się z polemiką i krytyką również publiczną, innych, a odcinek vloga notował wysoką oglądalność.

Najpopularniejsze filmy o. Szustaka z ostatnich 12 miesięcy

	Liczba wyświetleń	Data opublikowania
1. "Co myślę o wyroku Trybunału i sytuacji w Polsce"	1 739 830	27 października
2. "Dlaczego epidemia to wielkie błogosławieństwo"	774 122	5 kwietnia
3. "Jak poznać imię swojego Anioła Stróża"	700 613	4 października
4. #hot16challenge2 "Zdejmij koronę"	678 683	14 maja
5. "Te rzeczy musisz zrobić, żeby nie udawać"	514 138	4 października
6. "12 znaków, że związek się rozpada"	448 838	2 lutego
7. "Pan z wami wariatami! Katolik kontra świat"	386 332	12 sierpnia

catolico.pl

Odwrotną postawę pokazał na swoim kanale o. Remigiusz Reclaw. Jak już pisaliśmy, w kilku kolejnych filmach zdecydowanie skrytykował strajk kobiet i katolików biorących w nich udział, określając strajk jako “dzieło diabła”.

W dłuższej perspektywie czasowej

Ostatnią dokonaną przez nas analizą jest zestawienie 10 najczęściej oglądanych filmów nagranych przez poszczególnych kapłanów, bez ograniczenia się do ostatniego roku. W tej analizie pod uwagę braliśmy jeden, najczęściej oglądany film danego księdza od początku jego działalności internetowej.

W dłuższej perspektywie czasowej

zestawienie najczęściej oglądanych filmów danego kapłana od początku jego obecności na YouTube

	Liczba wyświetleń	Data opublikowania	
1. o. Adam Szustak	7 836 580	2016	Różaniec
2. ks. Jakub Bartczak	4 245 846	2014	Hot 16 challenge
3. ks. Piotr Natanek	3 048 996	2011	Szokujące kazanie księdza Piotra Natanka
4. ks. Piotr Glas	1 816 971	2014	Co szatan mówi na egzorcyzmach
5. ks. Piotr Pawlukiewicz	1 670 675	2013	Katolik BMW
6. ks. Teodor Sawielewicz	1 278 880	2020	Jego miłość (cover TGD) + modlitwa wstawiennicza
7. o. Augustyn Pelanowski	959 363	2017	Rozmowa z książki Proroctwo
8. ks. Dominik Chmielewski	948 500	2020	Różaniec
9. ks. Grzegorz Bliźniak	471 990	2020	Świadek Trevignano Romano
10. ks. Tadeusz Isakowicz Zaleski	463 744	2017	Film Wołyni * Ludobójstwo * Ukraina * Patriae Fidelis * Anglia *

catolico.pl

Niekwestionowanym liderem zestawienia pozostaje o. Adam Szustak ze wspomnianą już modlitwą różańcową. Drugi jest ks. Jakub Bartczak z nagraniem wykonanym podczas pierwszej akcji Hot16Challenge (o drugiej odsłonie akcji i kapłańskim zaangażowaniu piszemy niżej). Trzecie miejsce uzyskał film z fragmentem kazania ks. Natanka - jest to wspomniany wcześniej viral, czyli film, który był rozpowszechniany wśród internautów w mediach społecznościowych. Większość słuchaczy nagrania to najprawdopodobniej nie osoby, stale śledzące tego kapłana, lecz przypadkowi internauci. W chwili badania na liście znalazło się 6 “milionerów”, czyli księży, których filmy przekroczyły milion wyświetleń, dwóch kolejnych jest blisko przekroczenia tej granicy. Warto zauważyć, że aż 3 z filmów w tym zestawieniu zostało opublikowanych w 2020 roku. Widoczne są również duże dysproporcje w skali liczby wyświetleń - różnica pomiędzy pierwszym a dziesiątym filmem w rankingu wynosi ponad 7 milionów...

Jak to robią

Duchowni na kilka sposobów są obecni w internecie. Jak wspominaliśmy, często publikowane są po prostu zarejestrowane wcześniej ich kazania wygłaszane w kościołach, czasem konferencje i rekolekcje. Nie zawsze łatwo powiedzieć, czy pomysł zamieszczania kazań pochodzi od samych duchownych, czy raczej jedynie wyrażają na to zgodę. W każdym razie, trudno w takim wypadku - jak i w przypadku abp. Lengi, udzielającego wywiadów w telewizji internetowej - mówić jeszcze o nowatorskim korzystaniu z internetu.

Są wśród badanej grupy jednak ci, duchowni, którzy działając w przestrzeni internetowej szukając różnych sposobów i w sposób świadomy i aktywny tworzą swój kanał. Niektórzy sięgają też po niestandardowe formy. Prekursorem przełamania schematów był o. Adam Szustak, który zaczynał od głoszenia klasycznych rekolekcji, szybko jednak zadbał o otoczkę, ważną szczególnie dla młodych odbiorców.

O. Adam prowadzi swój kanał „Langusta na palmie”, nagrywa też cykle rekolekcji czy krótkich filmów przy współpracy z portalem Stacja 7. Na swoim kanale „Langusta na palmie” prowadzi cykle, które charakteryzują się niesztabowymi tytułami - „Wstawaki”, „Szusta rano”, „CNN” czy „Karaluchy pod poduchy”, a realizowane są w rozmaitych miejscach – na ulicach, w sklepach czy na lotniskach, często w tak egzotycznych zakątkach świata jak np. Dubaj. Nowością na jego kanale jest cykl „Ksiądz gra w grę”, który jest zapisem jego rozgrywek w popularną grę komputerową, opatrzonej jego komentarzem. Seria wzbudziła duże zainteresowanie, a pod adresem ojca Adama napłynęły zarówno słowa uznania jak i krytyki.

Inną formę docierania do odbiorców wybrał ks. Sawielewicz, który przekazywane przez siebie treści ilustruje puszczaniem baniek mydlanych. Preferuje transmisje na żywo - od początku pandemii prowadzi transmisje modlitwy różańcowej która jednocześnie gromadzi przed ekranami kilkadziesiąt tysięcy osób. Trudno to potwierdzić badaniami, ale wydaje się, że obaj księża skupiają kompletnie różnych adresatów. Podczas wiosennego badania ks. Sawielewicz był jedynym, prowadzącym regularne transmisje na żywo, później prowadzoną przez siebie modlitwę transmitowali w czasie bieżącym m.in. o. Szustak czy ks. Chmielewski. Mówiąc o transmisjach na żywo, nie można zapomnieć o bp. Rysiu, który wiosną każdego dnia transmitował Eucharystię, którą sprawował w swojej domowej kaplicy - transmisje zakończył wraz ze zniesieniem obostrzeń i powrócił do nich w październiku, kiedy ponownie wprowadzono limity wiernych w kościołach.

Wielu księży obecnych na YouTube stosują jedną z klasycznych vlogowych form Q&A. Realizuje ją z powodzeniem o. Szustak, ks. Sawielewicz i ks. Remigiusz Reclaw. Polega na odpowiedzi na pytania - zwłaszcza aktualne kwestie nurtujące opinię publiczną. Pytania i odpowiedzi łączą się w naturalny sposób z interakcją z odbiorcami - piszącymi na żywo na top-czacie, pozostawiającymi swoje opinie w komentarzach, bądź - jak w ostatnim przypadku - z dyskusją z innymi vlogerowcami bądź publicystami. Formę tę uprawia też abp Lenga - choć nie bezpośrednio, lecz z prowadzącym program telewizji internetowej.

Kapłani adresujący swój przekaz do młodzieży starają się reagować na pojawiające się wśród nich trendy. Przykładem może być Hot16Challenge2 - akcja zapoczątkowana przez polskich raperów, polegająca na przygotowaniu autorskiego, krótkiego utworu, przy którym umieszczony zostanie link do internetowej zbiórki funduszy przeznaczonych na pomoc w walce z COVID19. Nie dziwi udział w projekcie rapującego ks. Jakuba Bartczaka, którego utwór zanotował 2,3 miliony wyświetleń czy dobrze odnajdującego się w młodzieżowym stylu o. Szustaka (678 tys. wyświetleń). Zaskakujące wyniki odnieśli też jednak inni kapłani, mniej popularni w przestrzeni internetu. Ks. Tomasz Gerek ma na swoim kanale zaledwie 6 filmów, których oglądalność sięga kilku tysięcy, natomiast przygotowany przez niego utwór w ramach Hot16Challenge2 zgromadził ponad 425 tysięcy wyświetleń. Ponad 100 tysięcy wyświetleń

miało natomiast nagranie wyzwania w wykonaniu bp. Adriana Galbasa SAC, który nie cieszy się szczególną popularnością w internecie.

Narracje

Widać, że w internecie wytworzył się pewnego rodzaju rodzaj debaty publicznej dotyczącej Kościoła, wiary i religii, katolicka opinia społeczna, gdzie każdy może wyrazić swój pogląd. Z pozoru to pozytywne zjawisko, podobnie jak fakt istnienia liderów opinii, kształtujących wokół siebie środowiska.

Jednak opinie są na tyle różnorodne i dalekie od siebie, że zamiast “jedności w różnorodności” mamy do czynienia raczej z plemionami toczącymi ze sobą walkę, mającymi swoich liderów-pasterzy. Raport pokazuje co najmniej kilka narracji o Kościele, a zarazem i informacyjnych plemion.

Zilustrujmy to przykładem dotyczącym niedawnego Synodu ws Amazonii i adhortacją przygotowywaną przez papieża - temat obecny w komentarzach duchownych na YouTube w ostatnich 12 miesiącach. Od dawna medialnie połączono ten temat z kwestią częściowego zniesienia celibatu, a precyzyjniej mówiąc - ze święceniami udzielanymi żonatym mężczyznom (ze względu na brak powołań w Amazonii). Choć Synod nie rozważał tego problemu, co więcej, wyraził w jednym zdaniu swój brak kompetencji w jego rozwiązaniu, a papież Franciszek wielokrotnie wcześniej wypowiedział się, że jest przeciwnikiem zniesienia celibatu, oczekiwanie na adhortację stało właśnie pod takim znakiem zapytania.

Dla katolickiej opinii społecznej była to skomplikowana sprawa: celibatu (który nie jest przecież prawem Bożym), dyscypliną w Kościele, podsycana doniesieniami o ingerencji biskupów niemieckich chcących wykorzystać synod do pełzającego zniesienia celibatu w całym Kościele. Oficjalne dementi Stolicy Apostolskiej nie wystarczało. Szukali więc osób, liderów opinii, które wytłumaczyłyby tę sprawę, wskazały, co o niej myśleć. Narracji w odpowiedzi na to pytanie było wiele - na YouTube dostrześliśmy przede wszystkim tę właśnie, która już zawczasu przypisała autorstwo chęci zniesienia celibatu papieżowi, za co stał się on przedmiotem ataku. W mediach mainstreamowych przeważała inna, która ten sam pomysł papieża - oceniała pozytywnie.

Katolicy szukają zatem wiarygodnych interpretacji obserwowanych przez siebie zdarzeń, a twórcy kanałów na YouTube próbują podsuwać wiarygodne odpowiedzi. Trzeba tu wskazać, że wszystkich tych liderów opinii łączy ta właśnie: w oczach swoich odbiorców są oni postrzegani jako wiarygodni i gorliwi głosiciele Jezusa i nauki Kościoła, cenieni za odwagę, bo nie boją się mówić i nie boją się nowoczesnych form - nawet jeśli przez przeciwnie plemię są oni całkowicie odrzucani. Charakterystyczne, że podczas pandemii ludzie chcieli modlić się ze “swoimi” liderami.

Kończąc temat synodu o Amazonii, wiarygodność narracji na ten temat pokazała sama adhortacja papieska, w której papież nie odniósł się do tego ani słowem, co więcej, dopiero wtedy przypomniano jego zdanie “Nie chciałbym stanąć przed Sądem Bożym jako ten, który zniósł celibat w Kościele”.

Podobne zjawiska obserwujemy wokół innych tematów obecnych w kościelnej agendzie: Komunii św. na rękę, pandemii, a ostatnio strajku kobiet.

Podsumowanie

W raporcie skupiliśmy się na najbardziej słuchanych treściach wygłaszanych przez duchownych w okresie listopad 2019 - październik 2020. Wyselekcjonowaliśmy dziesięciu najpopularniejszych spośród dość dużej liczby kapłanów. Mogliśmy kogoś pominąć, za co przepraszamy. Jesteśmy też świadomi, czego w tym raporcie brak. Podczas tworzenia raportu poznaliśmy efekty pracy, zaangażowania i konsekwencji wielu księży, których za odwagę wyjścia na internetowy areopag szczerze podziwiamy. Ich filmiki gromadzą po 5, 10 czy 15 tysięcy osób, a często o wiele więcej. Taka liczba, choć nie wystarczyła do wejścia do rankingu, jest przecież ogromnym sukcesem duszpasterskim. Jej wielkość unaocznia samo zestawienie tych wirtualnych liczb z liczbami realnymi. Patrząc na wyniki naszego raportu musimy pamiętać o setkach księży pominiętych, których wspólny zasięg jest być może porównywalny albo i większy z tymi zaprezentowanymi w raporcie, a treści przez nich tworzone są mniej kontrowersyjne, a bardziej zgodne z nauką Kościoła niż wielu kapłanów obecnych w pierwszej dziesiątce.

W raporcie widać zarówno geniusz “niedoścignionego wzoru” ks. Piotra Pawlukiewicza, którego homilie gromadziły prawdziwe tłumy w kościołach i gromadzą jeszcze większe w internecie, jak i pomysłowość duszpasterzy próbujących mówić do młodych ich językiem, korzystając z własnej pomysłowości i nowoczesnych form, nawet jeśli czasem narażają się na krytykę. Pierwsza dziesiątka nie do końca pokazuje te przykłady, ale na szczęście one są i docierają do naprawde dużej grupy.

Wśród twórców z pierwszej dziesiątki widać szybko przyswajalną umiejętność sięgania po “przyciągające” tematy, jak i stosowania odpowiednich form. Nieznany do niedawna ks. Teodor ma szansę - według naszych prognoz - wkrótce wyprzedzić ks. Adama Szustaka. Stosuje bardziej różnorodne formy i w przekazie jest mniej kontrowersyjny. Choć, przyznajmy to szczerze, kontrowersja również dostarcza “suby”.

Analizując materiał dostrzegliśmy zjawiska niepokojące i dające wiele do myślenia - chyba przede wszystkim władzom kościelnym. Zwłaszcza jeśli przypomnimy cel raportu - odpowiedź na pytanie, kto najgłośniej opowiada w internecie o Kościele i na jakie tematy mówi do społeczności wierzących.

Gdyby w internecie istniał odpowiednik “imprimatur”, wielu takich filmów po prostu by nie było bądź nie byłyby wygłaszane przez osoby w koloratkach, co dla większości wierzących jest informacją: on mówi w imieniu Kościoła. A gdyby były, odbiorcy mieliby jasną informację, że dany pogląd nie jest nauką Kościoła. Nie jesteśmy zwolennikami cenzury w sieci, przeciwnie, obecność niektórych tematów pokazała, z jak potężnymi brakami w wiedzy i w formacji wiary wśród wiernych (i księży) mamy do czynienia.

Niepokojącym zjawiskiem jest też występowanie narracji. To coś więcej, niż różnorodność opinii w Kościele, bo - jak pokazał ten raport - może być to sprzeczne z jednością i powszechnością Kościoła. To poważny problem wiarygodności papieża, biskupów czy wątpliwości wiernych co do prowadzenia przez nich Kościoła współcześnie, a nawet posiadania do tego mandatu.

Chcieliśmy w miarę możliwości rzetelnie przedstawić wyniki naszych badań i obserwacji, ale sformułowanie wniosków pozostawić już innym. Wkrótce kolejne raporty - w podobnych analizach zamierzamy zająć się facebookiem oraz twitterem.

Copyright © 2020 [Catolico.pl](https://catolico.pl). Wykorzystanie, kopiowanie i powielanie materiału wyłącznie za zgodą Redakcji.